

SIK SÁNDOR ÉLETE KÖLTÉSZETÉBEN

Írta: DIÓSI GÉZA dr., kegyesrendi gimn. tanár

Az ötvenéves Sík Sándor egész életét megtaláljuk az 1931-ben megjelent „Fekete kenyér” című verskötetében. A mű: verses életregény. Önvallomás; az őszinteség emberének föltárt magassága, — a szeretet szava a vaskos könyv. Ember akar lenni a költő, szerető emberi szív, aki odaadja magát az őt szeretőknak, föltárja magában, ami emberi, leplezetlenül lép elénk, akár egy fiatal fűz a márciusi szélben, aki embermillióknak szeli meg szívét, a verseit, a mindenki falatját — a fekete kenyeret.

De míg a magból kenyér lesz, az örök törvény szava szerint sok megpróbáltatás és szenvedés útján kell átgázolnia, mert „kínban kel meg a kenyér emberfalatnak”.

És a mag elindul életútján. A gyermekévek örömei, az édes Gödöllő szépségei, az otthon melegsége, a gyermek-kirándulások, játékok a faluszélen, a bucsujárás — mind-mind egy bontakozó, fejlődő életnek első benyomásai — verses alakban.

A mag kikel, kalászosodik a gabona. A nyurga fiú serdül, növekszik s nemsokára a kispapok kertjének szőlőszegélyes útján látjuk őt a piarista nociátusban, amint föl s alá sétál, járkal szabad óráiban. Lelkében zúr s

„Nagy, zengő-bongó, tánckerengő tömkeleg:
Régi meg új muzsikák —”

összefolynak, egybezsibongnak.

A magot aztán malomba vitték az örletők, két kő között megtörték s lett belőle puha liszt. A lisztet egy koporsószerű mély teknőbe dobták és erős öklök tépték, szaggatták, teperték. Az ifjú levita életében következtek a teológiai, az egyetemi évek... Ebben a részben Schütz Antalnak, Beöthy Zsoltnek és Riedl Frigyesnek állít a költő örök szép emléket mélységes soraival. A fiatal lélek megízleli a tudomány mézét, mámoros lesz a tudástól: minél többet, nagyon sokat kell tanulnia, hogy sokat élhessen és sokat szeressen.

És kel a tészta. Megjön az ének láza, szinte fojtogatóan. Kel, dagad a tészta, lázas munkától izzik a költő élete. Isten keze segíti márérésében, nagybodoltságában s versei most ebből a forrásból erednek. Tanít és nevel (Apró lelkecskék. Dolgoztatás. Nagy fiúk), kicsinyeket, nagyokat s közben megpihen Isten kebelén, mikor pappá szentelik. (Isten érkezése. Primícia.) Ebben a boldogságos, édes állapotban csak egy vágyat érez: „Igy-igy maradni végeszakadatlan”. De csakhamar előtűnik az étellel szembezállás ideje, egy tépelődő korszak, melyről a gondolatok kiapadhatatlan sokaságu szép szavai énekelnek.

A tészta azért tovább kel, dagad s az „igaz kenyér” törvényeként színig dagadja az edényt és az élet kemencéjébe kerül. Szerkesztőség, írók asztala, főpróba, könyvek serege...

Kitör a háború. A költő végigvezet benünket a háborús nyomorúságokon, melyeket átélt, majd a „Vörös rém” előrevetődő árnyékát vetíti felénk. Megjelenik az utcán a Vér, gépfegyverek sorakoznak ablakai előtt..., a kommunizmus vad napjai... De a költő bizik a Gondviselésben, önmagá-

ban is: nem ijed meg senkitől, nem vehetnek tőle semmit, egyetlen kincsén, a lelkén kívül. Azt szívesen odaadja.

S mikor széttörik a pöröly, — az omladék alól sirás, meg sirás nyög feléje mindenfelől. Vigasztal csuszna hozzá férfiak és asszonyok, gyermekek és öregek, — kérni, könyörögni... De hányszor nem tud rajtuk segíteni a szerető szív... Trónok omlanak össze, a föld recseg-ropog, csak Krisztus Király él és uralkodik mindeneken. Óhozzá könyörög a költő, hogy fordítson meg minket és építse fel pártos szíveink piros könyvéből emberországának templomát. Akarata könyörgés közben megizmosodik. Most többet kell tenni, nem szalmalánggal, hanem akarással. Aki

„... ölbe tudja tenni a kezét,
Az vénanyó, nem Isten-adta férfi.”

Mert a

„Lélek törvénye: barcol, aki hős,
És alkot, aki férfi.”

(Törvény).

Az ifjúból férfi lett. Az élet kemencéjében porhanyó, szép, piros, kíváncsú, meleg cipóvá sült. És ekkor történt a megszokott helyéből kimozdítása (szegedi egyetemi tanár). De életútja közepén, átplántálva más talajba is vállalja, amit a sors eléje adott új munkakörében. Szeretete a régi mindenki felé: az életcínóból levág egy-egy darabkát és azt adja oda vigaszul, enyhítőül, barátságba.

Az életregény utolsó verse alázatos bocsánatkérés a költő részéről, aki tudja, hogy most zivatar van, hogy fáj ma lenni s mégis itt, ebben a kötetben egy boldog ember hangolt halk éneket, mely talán

„A láztól gyöngyös homlokon
Egy hűvös illetésű kéz,
Egy gyufaszál a betegszoba éjén,
A keserű pohárnak szélén
Egy cseppnyi méz.”

Nincs ember, nincs magyar költő, aki akkora hittel és optimizmussal s boldogságot hirdetően állna a mai magyar ég alatt testvérei mellé, mint Sík Sándor tette ezzel a verses életregényével. Mert amikor zivatar van, mikor kövek szakadnak, mikor mindenkinek minden fáj, tán elgondolni jó:

„Hogy a boldogság virraszt még a földön
És hogyha virraszt, várható,
Akár ma is még megtalálható,
És úgy lehet: ha ráakadnál,
Nagyobbá lennél tennemagadnál,
Mert ami meleg, másnak is meleg.”

(Bocsánatkérés.)

Sík Sándor lelkének melegsége árad, sugárzik mindenkinek; de most az ünneplő napokban ez a melegség, szeretet visszasugárzik feléje ezer és ezer milliónyi magyar szívből, akik örömeiket, hálájukat küldik az „Isten dalosának” ötvenedik születésnapjára.

Figyelem!

még e héten, február 12-ig

nagyon olcsón

vásárolhat

leltári árusításunkon

LAMPEL és

HEGYI-nél

Tisza Lajos krt. Püspökbazár.

Megszüntetik az érsekújvári paprika- csempészést

Összeírják a felsőmagyarországi paprikakészleteket

(A Délmagyarország munkatársától.) Ismeretes, hogy Felsőmagyarországon az elcsatolás évei alatt jelentékeny paprikakultúra fejlődött ki, amelyet szegedi termelők honosítottak meg. Bár a visszacsatolás után a csehek paprika nélkül maradtak, mégsem vásároltak azóta Magyarországon paprikát. A magyar fűszerpaprikakezkeskedők szövetsége csakhamar megállapította, hogy a csehek azért nem vásárolnak paprikát, mert csempészen szerzik be szükségletüket és pedig Érsekújvár környékén. Rájöttek arra is, hogy nemcsak kifelé csempészik az érsekújvári paprikát, hanem befelé az ország más tájára is. Ennek megszüntetése érdekében a földművelésügyi minisztérium értekezletet hívott össze Érsekújvárra, ahol Holzwart Ferenc miniszteri osztályfőnök és Antalffy Sándor miniszteri tanácsos magyarázták meg az érsekújváriaknak, hogy a paprikatermelés, nemkülönben a paprikaforgalom szigorú szabályokhoz van kötve, amelyekhez a felsőmagyarországiaknak is alkalmazkodni kell, mert különben zavarok keletkeznek a magyar paprikaforgalomban. Ismerteték a földművelésügyi miniszter rendeletét, amely a felsőmagyarországi paprikakészletek sürgős és pontos bejelentését rendeli el, azzal, hogy készleteit elköbozzák és szigorúan megbüntetik azokat, akik a bejelentést elmulasztják és erőlyes eljárás indul meg a rendelet szerint azok ellen, akik csempészt paprikát vásárolnak. Az értekezleten a Hangya képviselőjében Gergely ügyvezető-igazgató, a szegediek részéről pedig Vágó Oszkár igazgató és Dietrich Emil titkár vettek részt.

1000 pengőnél magasabb árat is fizetek brilliánt ékszerek karáijáért.

Aranyat, ékszerzálogjegyet
magas áron vesznek. Nagy óra- és ékszerjavító műhely
Laczkó ékszerész Kárász u. 14.
Délka-tűzlet mellett.

Báli ráhák rövidáruk Csór Béla

Rövidáruüzletében,
Kigyó utca 3 szám.
Nemzeti Takarékos-
ság eladási helye.